

De weg van de meeste weerstand

Het idealisme van Stanley Groeneveld

► Stanley Groeneveld leefde jarenlang van diefstallen en gebruikte harddrugs.

► Hij stopte met stelen en gebruiken, schreef een boek en wil werken met jongeren.

Door CAROLA HOUTEKAMER

Spullen jatten en doorverkopen is helemaal niet makkelijk. Je hebt er allerlei kwaliteiten voor nodig. Stanley Groeneveld noemt ze even op: je moet ondernemend zijn, kunnen organiseren, mensen aansturen, stalen zenuwen hebben, slim zijn, lef hebben. Hijzelf stal dus al brommers op z'n zestiende. Dat ging zo. Je liet het stuurslot eruit halen door iemand die handiger was dan jij, je viste een passend sleutelkje uit je verzameling en je verkocht de brommer voordat de diefstalmelding bij de politie was doorgevoerd.

Maar geen handelaar kocht een brommer met een verzekering die gisteren was ingegaan. Daar had hij een oplossing voor.

Bij de V&D schreven ze verzekeringsbewijzen met de hand uit. De woorden waren eenvoudig uit te wissen met wat druppels Radax - hij weet de naam nog. En dan typte hij er in dezelfde V&D op de typemachine-afdeling een andere datum op, charterde een braaf ogende schooljongen voor de verkoop en klaar. „Ja, dat was geniaal.” Op z'n zeventiende had hij geld genoeg om met een BMW na schooltijd heroïne te halen.

Jatten doet Stanley Groeneveld (51) niet meer, en overvallen en harddrugs gebruiken ook niet. Hij kreeg zijn leven op orde door een intensief afkickprogramma met therapie en door zware fiets-, zwem- en hardlooptrainingen, die hij nog steeds volhoudt. En doordat God hem kracht geeft, ook al twijfelt hij daar wel eens aan en schreeuwt hij soms naar boven dat het hoog tijd wordt dat er iets gebeurt.

Maar Groeneveld zet door. En nu heeft hij zelfs, samen met een journalist, een boek geschreven, over zijn leven voor en na de ommezwaai. Vorige maand kwam *Capone en King* uit, naar zijn twee voorbeelden Al Capone en Martin Luther King, tussen wie hij voortdurend moet kiezen. Met dat boek, en met een project dat hij wil opzetten, wil hij vastgelopen jongeren helpen.

Want in al die hangjongens en kleine crimineeltjes ziet hij allerlei kwaliteiten. Bedolven onder een dikke laag negativiteit. Die wil hij eruit halen. „Jongeren hebben positieve uitlaatkleppen nodig. Positieve spanning. De beuk erin met die jongens.”

In de huiskamer van zijn rijtjes-huis in Den Bosch doet Groeneveld nog even voor hoe koel je moet wegloupen nadat een baliemedewerker je abusievelijk een stapel bankbiljetten in handen heeft gedrukt, omdat ze jou voor een ander aanziet. Dan praten we over zijn leven, zijn plannen en zijn boek.

Stanley Groeneveld schrijft zoals hij praat: intens en direct. Een voorbeeld uit zijn latere leven. Op een dag moet hij van zichzelf de Alpe d'Huez beklimmen, tien jaar nadat hij is afgelikt:

Ik hapte naar adem, voelde mijn hart tekeer gaan, mijn benen verzuurden en gingen pijn doen, mijn hele wezen begon zich te verzetten tegen doorgaan. Afstappen, afstappen - geest en lichaam vroegen, nee smeekten daarom. Maar, zo beelde ik me in, als ik afstap ben ik dood of val ik weer terug in de heroïne.

Duurtraining is een goede uitlaatklep voor verveelde jongens die bar-

sten van de energie, denkt Groeneveld. Daarom wil hij Project 13 opzetten, om vastgelopen jongeren met veel sport, discipline en aandacht op het rechte pad te krijgen. Zodat ze sterk worden én hun stoere imago laten vallen. Hij heeft nog geld nodig, maar geïnteresseerden zijn er al. Meiden mogen ook meedoen, maar in hoe je die traint heeft-ie zich nog niet zo verdiept.

Een van de onderdelen is een wielerteam. „Van wielrennen krijgen ze doorzettingsvermogen en karakter. Pijn lijden, incasseren, doorzetten, discipline. De weg van de meeste weerstand maakt je geest sterk. Dat heb je nodig om op het rechte pad te blijven.”

Groeneveld weet dat terugvallen heel makkelijk is. Jarenlang bleef hij verslaafd aan cocaïne en heroïne. Dat financierde hij met diefstal en een enkele overval. Hij schrijft:

Een wel winstgevende actie met een roulettetafel was de diefstal van zo'n ding. Dat gebeurde op bestelling van iemand die waarschijnlijk inszag dat gokken alleen winstgevend is als je het organiseert, maar zelf niet doet. [...] De roulettetabak paste niet helemaal in de Volkswagen kever die we gebruikten.

Gokken en harddrugs gebruiken wilde Groeneveld na de laatste afkickpoging op z'n 24ste niet meer. Leren om altijd binnen de grenzen van de wet blijven was moeilijker. Het kostte jaren om de vervalste cheques weg te doen, het illegale vuurwerk, de wapens.

Maar de verleiding om snel geld te verdienen met bijvoorbeeld een wietplantage blijft groot. Het is zo makkelijk. „Vroeger had ik wel meer dan een ton. Nu heb ik weinig geld. Maar ik doe het niet. Het is einde verhaal. Ik heb nu idealen.”

Groenevelds ideaal is dat jongeren van hem leren dat eerlijk leven beter is. Want ja, jatten en gebruiken is spannender dan op de bank tv-kijken tot het bedtijd is. Maar het haalt de leegte van binnen niet weg. Toen hij met spuiten begon, belandde hij in een eindeloze draaimolen van drugs, criminaliteit, justitie en afkickcentra. Zijn dagen bestonden, zoals hij beschrijft, uit: *Bidden. Kaarsjes branden. Jatten. Gebruiken. Aanmelden. Weglopen. Zo ging dat maar door.*

► Duurtraining is een goede uitlaatklep voor jongens die barsten van energie

Het moment van inkeer weet hij niet meer. Was het toen een deurwaarder in het huis van bewaring hem niet de openstaande bekeuringen, maar een boek van de bekeerde gangbaas Nicky Cruz gaf? Hij las het en dacht: „Als die kan veranderen, kan ik het ook.” Of toen hij in de Sint-Janskathedraal tegen God zei: „Waarom gaat het steeds mis terwijl ik zo van goede wil ben?” Of ergens daartussen?

In de afkickkliniek leerde hij hoe je met anderen leeft. Dat het niet oké is om twee koekjes te pakken als er voor iedereen één ligt. En dat een overval met ongeladen wapen ook traumatisch kan zijn voor het slachtoffer. „Wat veel jongens missen, is inlevingsvermogen. Dat moeten ze leren.”

In Project 13 moeten de jongens veel aandacht krijgen. Want dat miste Groeneveld thuis. „Het was regelmatig ruzie, vaak spanning. Dan ga je jatten en blowen. Ben je lekker van de kaart.”

Vlak voor zijn vader doodging,

Stanley Groeneveld

• Stanley Groeneveld werd in 1959 in 's-Hertogenbosch geboren. Op de middelbare school raakte hij drugs-verslaafd. Hij begon met stelen.

• Hij belandde een paar keer in de gevangenis en in het huis van bewaring. Verschillende afkickpogingen mislukten.

• Op z'n 24ste lukte het om af te kicken. Hij blijft sindsdien op het rechte pad door zware duurtraining.

• Dit jaar schreef hij een boek over zijn leven. Hij wil een project opzetten voor vastgelopen jongeren waarin sport een belangrijke rol speelt: Project 13.

• Stanley Groeneveld en Max Verhart. *Capone en King*. Uitgeverij SWP, € 13,90.

Illustratie Roel Venderbosch